

**ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДО ЕКЗАМЕНУ З КУРСУ
«ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ
У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ 1 КУРСУ**

1. Нормативно-правові засади діяльності асистента вчителя в закладі загальної середньої освіти
2. Зміни в законодавстві України щодо інклюзивної освіти у період з 2010 року.
3. Порядок організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах.
4. Інклюзивно-ресурсні центри
5. Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами у закладі загальної середньої та дошкільної освіти (2018 р.).
6. Обов'язки асистента вчителя.
7. Функції асистента вчителя: організаційна, навчально-розвивальна, діагностична, прогностична, консультативна.
8. Ключові аспекти взаємодії між учителем та асистентом.
9. Спільні та відмінні дії вчителя та асистента.
10. Чинники, які впливають на обов'язки асистента.
11. Напрями діяльності асистента вчителя в закладі освіти з інклюзивним навчанням.
12. Примірний перелік документації для оптимізації діяльності асистента вчителя:
13. Річний план роботи
14. Журнал обліку консультацій та просвітницьких заходів,
15. Індивідуальна програма розвитку
16. Журнал спостережень
17. Портфоліо дітей
18. Зміст документації, правила ведення.

- 19.Складання і реалізація ІПР командою.
- 20.Принципи побудови командної взаємодії.
- 21.Актуальні проблеми формування команди в ЗЗСО.
- 22.Аналіз проблем у формі тренінгової технології: «Світове кафе».
- 23.Спільне викладання в інклюзивному класі як провідна технологія в компетентності асистента вчителя.
- 24.Основні моделі спільного викладання: консультування, наставництво, співпраця.
- 25.Підтримуюче викладання.
- 26.Паралельне викладання.
- 27.Додаткове викладання.
- 28.Викладання в команді.
- 29.Інші педагогічні технології інклюзивного навчання: складання і реалізації ІПР, адаптації та модифікації навчально-методичного забезпечення, диференційованого викладання, безоціночного оцінювання.
- 30.Основні напрями роботи щодо налагодження педагогічної взаємодії асистента вчителя та батьків
- 31.Підтримка фізичного здоров'я дітей і пропаганда здорового способу життя.
32. Формування особистісних орієнтацій здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.
33. Робота з родиною щодо впливу на її виховний потенціал.
34. Правила спілкування асистента вчителя з батьками.
- 35.Роль батьків як членів команди психолого-педагогічного супроводу.
- 36.Форми співпраці асистента з батьками дитини з ООП.
- 37.Антибулінгові технології в рботі асистента.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Базова:

1. Асистент учителя в інклюзивному класі. За ред. Н. М. Дятленко, Н. З. Софій, О. В. Мартинчук, Ю. М. Найда. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Дмитрієва І.В. Командна взаємодія фахівців у процесі індивідуального супроводу дитини в умовах інклюзивного навчання. Актуальні питання корекційної освіти: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський університет ім. Івана Огієнка. Випуск №7, 2016. 90-99 с.
3. Дятленко Н. М. Індекс інклюзії як інноваційна управлінська технологія. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові підходи в управлінні навчальними закладами», 2015. 135-139 с.
4. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія. К. : «Самміт-Книга», 2009. 272 с.
5. Ленів З. П. Основи інклюзивного навчання: програма спецкурсу. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2008. 24 с.
6. Мартинчук О.В. Інклюзивна педагогіка як науковий чинник формування компетентності у сфері інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами. Актуальні питання корекційної освіти. зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський університет ім. Івана Огієнка. Вип. №13, 2019. 157-175 с.
7. Лорман Т. Сім стовпів підтримки інклюзивної освіти. Дефектологія. Особлива дитина: навчання та виховання. 2010. № 3. с.3-11.
8. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Міністерство освіти і науки України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova->

9. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник. За заг. ред. М. А. Порошенко та ін. Київ : 2018. – 252 с. [ukrainska-shkola-compressed.pdf](#).
10. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник. За заг. Ред. Колупаєвої А.А. К.: «А. С. К.», 2012. 307 с.
11. Сак Т.В. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі Навч. курс та наук.(метод. посіб. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. 168 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
12. Софій Н. З. Спільне викладання в інклюзивному класі: метод. Матеріали. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 70 с.
13. Таранченко О. М., Найда Ю. М. Диференційоване викладання в інклюзивному класі: навчальна програма. За загальною редакцією Колупаєвої А.А. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. С. 7-17. (Серія «Інклюзивна освіта»)
14. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 248 с.

Допоміжна:

1. Вакарчук І. О. Про інклюзивне навчання. Практика управління закладами освіти. 2009. № 10. 4-8 с.
2. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: від інтегрування у школі – до інтегрування у суспільство. Формування готовності педагогічних працівників до роботи з дітьми з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання : тематичний збірник праць. Упоряд. А. А. Волосюк, Н. А. Басараба, С. С. Козловська; за заг. ред. А. О. Лавренчука. Рівне: РОІППО, 2014. 5 –14 с.
3. Ленів З. П. Особливості реалізації інклюзії та відповідних фахівців: проблеми, досвід, перспективи. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова: зб. наук. пр. За ред. В. М. Синьова. К.: НПУ ім. М. П.

- Драгоманова. Сер. 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. № 29, 2015. 119–125 с.
4. Мартинчук О. В. Підготовка фахівця зі спеціальної освіти до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 430 с.
 5. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання: Наказ МОН України від 01.10.2010 р. № 912. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189.
 6. Про затвердження Плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на 2009-2012 роки: Наказ МОН України від 11.11.2009 р. № 855. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/4828.
 7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
 8. Чупахіна С. Формування професіоналізму майбутнього педагога в умовах інклюзивної освіти. Освітній простір України. Івано-Франківськ. Вип. 6., 2015. 99-105 с.
 9. Інклюзивний ресурсний центр: досвід проекту. Під заг. ред. Софій Н. З. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.